



Omaishoito

Soili Hyvärinen
Pääkaupunkiseudun
omaishoitajat ry

www.polli.fi



80% hoivasta on läheisten vastuulla*

- Omaisiaan, tuttaviaan tai ystäviään auttavia on n. 1,25 miljoonaa
- Pääasiallisia auttajia n. 350 000 (KOHO, 2013)
- Virallisen omaishoidon tuen piirissä n. 47 712 hoitajaa, yli 65 – vuotiaita 27 974 hlöä (Sotkanet, THL 2019)
- joista naisia n. 70% ja miehiä 30%
 - **Työikäisiä** omaistaan hoitavia n. 700 000 hlöä (Kauppinen, Silfver-Kuhlampi 2015)
- Apua saavista on auttajien vanhempia n. 590 000, muita tuttuja n. 480 000, lapsia n. 61 000 ja puolisoita n. 42 000 (Kattainen, ym. 2008.)
- **Muistisairauden keskivaikeassa vaiheessa olevista elää kotona noin 50 000 henkilöä (vrt. tuen saajien määrää). Omaiset ja erityisesti puoliset mahdollistavat kotona asumisen jatkumisen**
 - Ulla Eloniemi-Sulkava
- * European Centre of Social Welfare Policy and Research, Vienna 2010

Omaishoito rahassa

- Omaishoitajille maksetaan keskimääräin 440€/kk maksaa kunnalle keskimäärin 9500 € (sis. kolme vapaapäivää kk 115 €/vrk) vuodessa, 11 976 €, (sis. kolme vapaapäivää kk 186 €/vrk)
- Ikääntyneiden tehostettu palveluasuminen 41 975 €/ hlö (laskettu 115 €/vrk mukaan) tai 62 780 € (laskettu 172€ /vrk) (Keväjärvä,... 2020)
 - Linnosmaa, ym. 2014, THL raportti 3/2014
 - Kuusikko –työryhmä 2020 a ja 2020 b
 - Keväjärvä, M., Lindholm, M. ja Reiman, A. 2020. Että joku näkee mut – omaishoitajan hyvinvointi ja tarpeet

Isommassa kuvassa (vanhat tilastot, uusia ei ole!)

- Vuonna 2013 omaishoidon tukea saavat (n. 41 000 hlöä) säästivät 1,3 miljardia euroa
- Ikääntyneiden hoivamenot olisivat olleet tuolloin 2,8 miljardia euroa suuremmat ilman omaisten hoivapanosta
 - (Kehusmaa, 2014)

Laki omaishoidon tuesta 2006

- Hoitopalkkio omaishoitajalle / summat 439,70 € ja 879,40 € vuonna 2023 (veronalaista tuloa)
- Palvelut hoidettavalle
- Omaishoitoa tukevat palvelut
 - Omaishoitajalle oma yhteyshenkilö
 - Valmennus
 - Terveystarkastus
- **Vapaapäivät** omaishoitajalle 2 tai 3 vrk/ kk
- Tapaturmavakuutus
- Eläkekertymä aina 68 vuoteen saakka

Omaishoitajasopimus

- hyvinvointialueen ja omaishoitajan välinen kirjallinen toimeksiantosopimus
- omaishoidon tuen määrä ja maksutapa
- Kaikilla oikeus **vapaapäiviin** väh. 2 vrk/ tai 3 vrk (lakimuutos v. 2016)
- Sovitaan vapaapäivien järjestämistavat
- Sopimuksen kesto (**toistaiseksi voimassa oleva**/ harvoin määräaikainen)
- Hoitopalkkion maksaminen hoidon keskeytyessä hoitajasta johtuvasta syystä (esim. sairastuminen – Hki 5 vrk) tai hoidettavasta johtuvasta muusta kuin terveydellisestä syystä (– Hki 30 vrk)
- **Irtisanomisajat: omaishoitajalla 1 kk ja hyvinvointialueella 2 kk** (hyvinvointialue voi sanoa välittömästi irti, jos hoito ei ole hoidettavan edun mukaista)
- Sisältää aina hoito- ja palvelusuunnitelman

Hoito- ja palvelusuunnitelma **TÄRKEÄ!**

Laaditaan hoidettavalle **hyvinvointialueen**,
hoitajan ja hoidettavan kanssa

- Omaishoitajan antaman hoidon määrä ja sisältö
- Hoidettavalle annettavien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen määrä ja sisältö
- Omaishoitajan hoitotehtävää tukevien sosiaalihuollon palvelujen määrä ja sisältö
- **Miten** hoidettavan hoito järjestetään hoitajan **vapaan**, terveydenhoitoon liittyvien käyntien tai muun poissaolon aikana

LUE TARKASTI, MITEN ON KIRJOITETTU JA KORJAA!

**OMAISHOIDON
TUKI
HELSINGISSÄ**



Helsingissä tukea haetaan (yli 65-v)

- Yhteydenotto Seniori-infoon 09 3104 4556 tai seniori.info@hel.fi
- Maisan kautta voi myös hakea
- Haetaan omalla kaavakkeella (saatavana myös netissä) +
- Tarvitaan hoivan tarvitsijasta C –lääkärintlausunto
- Hyvinvointialueella on mahdollisuus pyytää myös lääkärinlausunto hoitajasta
- Viranhaltijat tekevät aina kotikäynnin –hoidon tarpeen arviointi
 - Tällä käynnillä tehdään hoito –ja palvelusuunnitelma!
- Kirjallinen päätös:
 - Myönteinen: allekirjoitetaan omaishoidon sopimus
 - Kielteinen: mahdollisesti muuta palvelua tilalle
 - (kielteinen, silloin on asiakkaalla aina mahdollisuus valittaa)
- Lisätietoa löytyy <https://www.hel.fi/sote/toimipisteet-fi/aakkosittain/omaishoito/>

Helsingin omaishoidon tuen myöntämiskriteerit

- Peseytyminen, ruokailu, liikkuminen, lääkitys, pukeminen, WC-toiminnot, muut terveyden- ja sairaudenhoidolliset toimienpiteet (ohjaus, seuranta ja valvonta)
- 1. hoitoisuusluokka 1903,08 €/kk (2022 summat)
 - Ympäri vuorokautinen hoivan tarve, myös yöllä
 - Hoivan tarve ainakin **kuudessa** em. henkilökohtaisessa toiminnossa
- 2. hoitoisuusluokka 878,17 €/kk
 - Hoivan tarve ainakin **neljässä** viidessä henkilökohtaisessa toiminnossa, avun tarvetta myös **öisin**
 - Valvonnan ja seurannan tarve
- 3. hoitoisuusluokka 483,38 €/kk
 - Hoivan tarve useamman kerran päivässä fyysistä
 - Avun tarve vähintään **kolmessa** henkilökohtaisessa toiminnossa

Vapaapäivistä

- Vapaapäivien järjestämistavat (2 tai 3 vrk/kk)
- Hoidettavan omavastuu 11,60 €/vrk
- Vapaapäiviä voi ”ketjuttaa”, pitämisaika on 12 kk
- Miten vapaapäiviä järjestetään:
 - Päivätoimintana / osavuorokautisena hoitona (päivä tai yöhoito)
 - Kaupungin omat hoivapaikat
 - Palveluseteli yksityisiin hoivapaikkoihin
 - Palvelusetelillä kotiin **24 tai 36 tuntia** (12 h vastaa 1 vrk ja sen voi pitää yhtenä tai useampana jaksona)
- **Sijaisomaishoitaja (Hki palkkiot 120,34 € tai 60,16 €/vrk)**
- **Sijaisomaishoitajan vapaapäivistä ei peritä 11,60 €**

Muuta tarpeellista

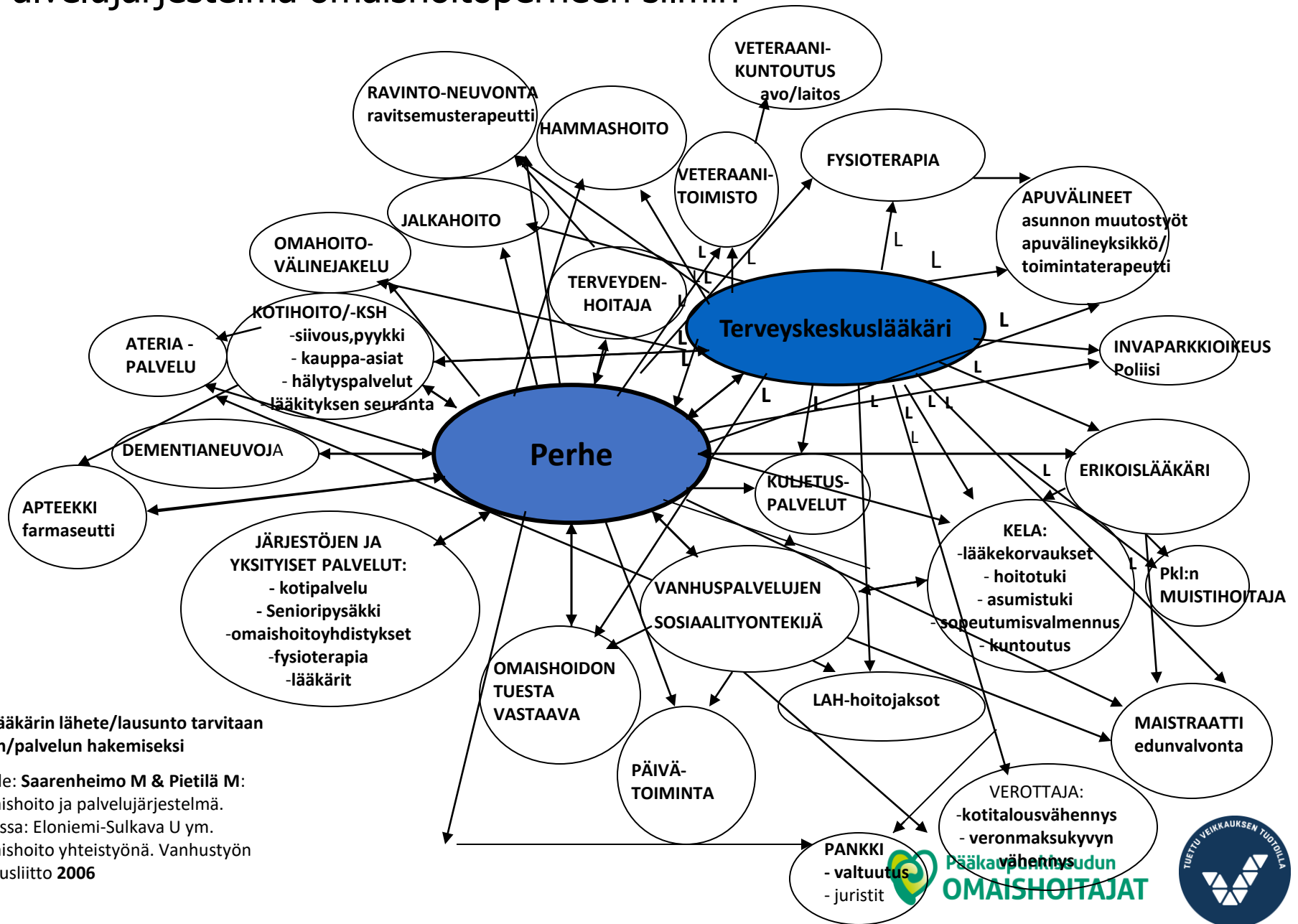
Yhteyshenkilö = asiakasohjaaja /ohjaus- ja neuvontavelvoite /
Ota yhteyttä aina, kun tilanne muuttuu tai tarvitset ohjausta

- Terveys- ja hyvinvointitarkastus
- Valmennukset: Helsingin omaishoidon toimintakeskukset
 - Töölön, Myllypuron, Pohjois-Haagan ja Syystien palvelukeskukset
- Omaishoidon kotiavustajapalvelu, 8 h/kk, maksuton
- Toimintaterapeutin** kotikäynti (epävirallinen/ virallinen omaishoitaja) soita ti klo 8.30-10 puh. 09 310 75217 tai jätä viesti vastaajaan
- Vuoden 2023 alusta omaishoitajille maksuttomat liikuntapalvelut Helsingin kaupungin uimahalleissa, kuntosaleilla ja liikuntaryhmissä.

Jatkuu...

- Apuvälineitä saa kaupungilta myös ilman lähetettä esim. rollaattorin tai suihkutuolin, lisätietoja 09 310 47589 / (Ruosilantie 18) **Liikkuva apuvälinelainaamo tiistaisin** klo 9.30–11.30 Kontulan ja Kustaankartanon K-talon aulan klo 13–15 seniorikeskuksissa.
- Omahoitotarvikkeet (vaipat yms.) ovat maksuttomia, jos tarve on yli 3 kk/ lähete **terveysasemalta**
- Sosiaalihuoltolain mukainen **Kuljetuspalvelu** on tulosidonnaista, tarvitaan lääkärinlähete ja tarvittaessa fysioterapeutin arvio. Lisätietoja vammaispalvelun neuvontanumerosta p. 09 310 23100
- **KAUPUNGIN PALVELUT OVAT TULOSIDONNAISIA!**

Palvelujärjestelmä omaishoitoperheen silmin



Pääkaupunkiseudun OMAISHOITAJAT



L = lääkärin lähete/lausunto tarvitaan asian/palvelun hakemiseksi

Lähde: Saarenheimo M & Pietilä M:
Omaishoito ja palvelujärjestelmä.
Kirjassa: Eloniemi-Sulkava U ym.
Omaishoito yhteistyönä. Vanhustyön
keskusliitto 2006

Omaishoito on joukkuelaji!

- Omaishoitaja on yksi osa hoivakokonaisuutta ja palvelun tuottaja
- Muut mahdolliset toimijat:
 - Julkisen sektorin palvelut
 - Yksityisen sektorin palvelut
 - Teknologiset ratkaisut
 - Kolmannen sektorin palvelut
 - Perheen jäsenet, lähiverkosto,
 - Omat erityisverkostot – naapurusto, harrastuksien kautta, seurakunta jne.

Yksin ei tulisi jäädä – kaikkien tahojen tuki on tärkeää ja avun vastaanottaminen ja pyytäminen on vahvuuden merkki!

JÄRJESTÖN TUKI
OMAISHOITAJILLE



Pääkaupunkiseudun omaishoitajat ry

- Toiminta-alue on Helsinki ja Vantaa -(Kerava)hyvinvointialue
- Ohjaus- ja neuvonta
- Oma –lehti (4 krt./ vuosi), uutiskirje 1 krt/kk
- Ryhmiä
 - Työntekijöiden ohjaamia (mm. psykiatrian sh./kirjoitus-yms.)
- Vapaaehtoisten ja vertaisohjaajien tarjoamaa toimintaa
- Koulutusta :Perheinfot. Edunvalvonta-, testamentti-illat, jaksamisen tukemiseen ja hyvinvointiin eri teemoin
- Tapahtumia
- Virkistystä, retket, juhlat
- www.polli.fi, tilaa uutiskirje
- Jäsenmaksu 25 € sis. Myös Omaishoitajaliiton palvelut ja lehdet 4 x vuosi

Omaishoitajalomat

- Ei tarvitse olla ns. virallinen omaishoitaja
- Omaishoitajaliitto järjestää tuettuja lomia Maaseudun Terveys- ja Lomahuolto ry:n kanssa
- Lomia on sekä omaishoitajille että yhteisiä lomia omaishoitajille ja hoidettaville
- Lomat maksavat omavastuuosuuden (125 €)
- Loman kesto on viisi tai kuusi vrk/ puoli- tai täysihoidolla
- Yöpyminen kahden hengen huoneissa (lisähinnasta voi varata oman huoneen), matkat maksettava itse
- <https://omaishoitajat.fi/omaishoitajalle/omaishoitajien-tuetut-lomat/>

Lomalle hakeminen

- Haetaan täyttämällä lomajärjestön hakukaavake, jonka saat
- Tekemällä sähköisesti Maaseudun Terveys- ja Lomahuolto www.mthl.fi sivuilla tai tilaamalla paperinen hakemus puhelinnumerosta 010 2193 460 (ma-pe klo 9–13)
- Hakemus palautetaan lomajärjestöön
- Hakemukseen ei tarvita lääkärintodistusta!
- **HAKU PÄÄTTY Y 3 KK ENNEN LOMAN ALKUA!**

Kuntoutuskurssit

- Ei tarvitse olla ns. virallinen omaishoitaja
- Kela järjestää kahdenlaisia kuntoutuskursseja joko pelkästään omaishoitajille sekä (hoitaja-hoidettava) ns. parikursseja.
- Hakulomakkeen KU 132 saa Kelasta
- Enää ei tarvita parikurssille hakemuksen liitteeksi lääkärinlausuntoa (muutos vuoden 2021 alusta) Kurssit ovat maksuttomia
- Omavastuu matkoista 25,00 €/ suunta
- <https://omaishoitajat.fi/omaishoitajalle/omaishoitajien-kuntoutuskurssit-kela/>
- Lisätietoja Kelan palvelunumerosta 020 692 205



Kiitos

Pääkaupunkiseudun
omaishoitajat ry

Neuvonta 050 551 4335

Ma-to klo 9-15

www.polli.fi

